

Jan Herčík

Alena Hrachovcová

Zvěrolékař vzpomíná

Jan Herčík

Alena Hrachovcová

Zvěrolékař vzpomíná

Jan Herčík

Alena Hrachovcová

Zvěrolékař vzpomíná

Každé povolání se dá pojmout buď jako chození do práce, nebo jako poslání. Ve druhém případě se spojuje práce s koníčkem. Zvěrolékařství nebo - jak se v dnešní době uvádí - veterinární medicína je ve většině případů tímto spojením. Obecně platí, že kdo má rád zvířata, má rád i lidi, a dobrý zvěrolékař vlastně pomáhá oběma.

Jsem rád, že jsem poznal partu kolegů - kamarádů, kteří to cítí stejně, a díky jejich příspěvkům vznikla i tato knížka.

Jmenovitě děkuji MVDr. Lubomíru Palkovičovi, MVDr. Ladislavu Kunclovi, MVDr. Petru Kukučovi, MVDr. Jiřímu Langerovi, MVDr. Radomíru Hynarovi a v neposlední řadě MVDr. Ivo Burešovi a MVDr. Miloslavu Hodovi.

Dále chci poděkovat paní Aleně Hrachovcové, která již potřetí převedla mé vyprávění do literární podoby, a celému kolektivu veterinární kliniky v Horoměřicích.

S úctou Jan Herčík

© Jan Herčík, 2010

© Alena Hrachovcová, 2010

Photographs © Martin Sahula, Jiří Skořepa, 2010

© Nakladatelství ČAS s.r.o., 2010

ISBN 978-80-87470-02-2

Myslíte si, že zvířata mluví? Já myslím, ba dokonce jsem o tom přesvědčen, že ano. A stejného smýšlení jsou určitě všichni, kdo se zvířaty žijí, nebo s nimi žili alespoň určitý čas. Mluví na nás nejen štěkáním, mňoukáním, vrčením, pískáním, ale i očima a celým svým chováním. A když jim dáváme lásku, pak nám ji v plné míře vracejí.

Punťa, kříženec westíka s kníračem, není jiný. „Vypadáš unaveně,“ říká mi, „pojď, půjdeme spolu na dlouhou procházku. Odpočineš si, odvedu tvé myšlenky od starostí a práce, vyčistíš si hlavu.“

Jdeme Šáreckým údolím, potkáváme i jiné paničky a paničky s pejsky. Zdravíme se, jak to pejskaři mezi sebou dělají, a při pohledu na všechny ty jezevčíky, pudlíky, teriéry, retrívry, labradory, dalmatiny, zkrátka na všechny ty čtvernohé kamarády v mé hlavě vyskakují vzpomínky na příběhy, které se buď staly mně či mým kolegům, anebo které jsem za léta provozování praxe vyslechl. Jdu, Punťa vesele pobíhá kolem mne a já vzpomínám...

Bláznivý den

„Fuj, to jsem se lekla!“ vykřikla jednoho rána sestřička Péťa, sotva vešla do čekárny. Pak vyběhla na dvůr veteriny, kam jsem právě vcházel, a táhla mne k místu, které ji tak vylekalo. Zůstal jsem stát vedle ní a zíral na zem, kde se povaloval ohromný hroznýš Ferda.

Ferdu jsem kdysi dostal od známého, chovatele hadů. Pořizoval si ho v době, kdy byl Ferda ještě mladý a nezabral moc místa. Jenže jak rostl, neměl pro něj jeho původní majitel dost prostoru, kam by ho umístil, a přinesl mi ho. Vybuodovali jsme v čekárně terárium a Ferdu v něm umístili. Byl v něm spokojený, krmili jsme ho živými potkany, a tak rostl dál a dál, až mu už i ten nový příbytek sotva stačil. Sliboval jsem sice Ferdovi terárium nové, ale než jsem se k tomu dostal, vyřešil hroznýš otázku svého bydlení sám. Jak se v noci převaloval a protahoval, prasklo sklo a on se odstěhoval na zem doprostřed čekárny. Problém byl v tom, že na zemi prochládl a ztuhl tak, že se nemohl hýbat.

„Co s ním uděláme?“ chtěla vědět Péťa a sestra Zdeňka, která právě také dorazila do práce, jí přizvukovala.

„Musím hned zavolat údržbáře, aby nainstaloval

nové terárium,“ rozhodoval jsem se rychle, „a zatím Ferdu přestěhujeme do skladu. Ale na holé zemi zůstat nemůže. Dáme pod něj nějakou deku a přikryjeme ho polštářem, aby se trochu zahřál. Musíme si pospíšet, za chvíli budeme mít čekárnu plnou.“

Jen jsme Ferdu stačili přestěhovat a obložit polštářem, vešla do čekárny paní. Usadila se na židli a vedle sebe položila klec s potkanem.

„Uf,“ oddychla si Zdenička. „Představte si, že bychom nestačili Ferdu uklidit a on by jí toho potkana schlamstnul. Nebo kdybychom v teráriu namísto hroznýše měli jedovatého hada a ten by utekl. To by bylo něco,“ otrepala se nad tou představou.

Zasmál jsem se. „Kdybychom měli jedovatého hada, musel bych k jeho odchycení zavolat pana docenta Kotrlíka.“

„Kdo je docent Kotrlík?“ zajímala se Pěťa.

„Docent Kotrlík ke mně chodíval s boxerem. Pracoval v toxikologickém centru, byl vyhlášená kapacita přes hady a zabýval se séry proti hadímu uštknutí. Jednou mi vyprávěl, jak ho zavolali na letiště do Ruzyně, že tam mají záhadný balíček, ze kterého lezou malá zelená hádاتا. Kotrlík přišel a zjistil, že už jen hádě tohoto druhu hada, které se cestou ze své domoviny k nám na letiště vylíhlo, je smrtelně jedovaté.“

„Někde jsem četla,“ poznamenala Péťa, „že ti, kteří mají co do činění s jedovatými hady, jsou proti jejich uštknutí imunní.“

„No nevím,“ zapochyboval jsem a pokračoval ve vzpomínce na zmíněného docenta. „Jednou si ho zavolali, aby se podíval na nějakého hada, co je zač, a had ho kousl. Šlo to rychle. Kotrlík dostal záchvat a začal se dusit. Ti lidé docenta popadli, odvezli ho do nemocnice a nechali ho tam. Kolem se seběhli doktoři, prohlídli ho, šfouchali do sebe a šuškali si: ‚Hele, to vypadá na hadí uštknutí, do toho se motat nebudeme, zavoláme Kotrlíka!‘ Kotrlík se sice dusil, ale vnímal, co se kolem děje. A tak z posledních sil zasípal: ‚Á..., há sem Kotrlík...‘ Nakonec ho z toho doktoři dostali.“

Vraceli jsme se do ordinace. Čekárna se zaplňovala. Stačil jsem si všimnout, že tam vedle sebe sedí mladá paní Hejlíková s pudlíkem, pan Bíca s kníračem, pak korpulentní paní Stará se svým dlouhosrstým jezevčíkem a právě vcházeli manželé Fáberovi s buldočkem. Pan Fábera se svým mohutným břichem sotva prošel dveřmi a já si pomyslel, že od poslední návštěvy u nás určitě přibral ještě další kila navíc, takže snad musel vážit bezmála dva metráky.

„Poslyšte,“ obrátil jsem se v ordinaci ke svým dvěma pomocnicím, „všimly jste si, že paní Hejlíko-

vá s panem Bícou jsou tu zase? Jejich psům nic není, a oni sem s nimi chodí pomalu každých čtrnáct dnů. Jednou chtějí pejskům jen vyčistit uši, podruhé přistříhnout drápky...“

Zdenička se vševědoucně usmála a mrkla na mne: „Tak já vám to, doktore, povím. Oni se ti dva u nás do sebe zakoukali. A víte, jak to chodí – ona je vdaná, on je ženatý. Psy mají jako zástěrku a dávají si u nás rande. Všimněte si, že pak spolu půjdou ještě nahoru do kavárny a budou si tam povídat až do oběda.“

Dřív než jsem mohl projevit úžas nad tím, že veterinární klinika slouží také jako seznamka, ozvala se z čekárny rána a pak žuchnutí doprovázené burácivým smíchem. Péťa se Zdeňkou vykoukly do čekárny a začaly se smát také. Pan Fábera ležel na zemi vedle zlomené židle a smál se, až se okenní tabule třáslly.

„Nezlobte se, doktore,“ volal na mne, „ale ty vaše parádní židličky, co tady máte, toho moc neunesou. Jak jsem dosed, tak se to pode mnou propadlo. Ale nebojte se, já vám tu zatracenou židli zaplatím.“

Paní Fáberová pomáhala manželovi na nohy, paní Hejlíková s panem Bícou se smáli, paní s potkanem k sobě tiskla klec a korpušentní paní Stará dávala pozdviženým obočím najevo, že ona na situaci nevidí nic směšného.

Zastrčil jsem hlavu zpět do ordinace s povzdechem, že nám den pěkně začíná, a požádal jsem Zdeničku: „Buď tak hodná a přines mi ze skladu nějaké rukavice, a až se budeš vracet, vezmi sem paní Starou. Dáme jejího pejska tady vedle do místnosti na kapačky. Paní si u něj počká.“

Přikývla a vyběhla. Ve vteřině byla zpátky.

„Doktore, ve skladu za prahem sedí ohromný potkan. Určitě utekl z rozbitého Ferdova terária. Nezlobte se, potkan používaný ke krmení hadů není jako ochočený potkan domácí. A já se divokých potkanů bojím.“

Beze slova jsem vzal se stolu kladívko a znovu se vydal přes čekárnu do skladu. Potkan tam skutečně byl a já s ním byl ve vteřině hotový. Do jedné ruky jsem vzal rukavice, do druhé za ocas mrtvého potkana a chtěl jsem si to namířit přes čekárnu ven.

Mezitím nastal v čekárně nezvyklý rozruch. Paní, která přišla s potkanem v kleci, lezla po čtyřech a naříkala: „Jonatánku, kdepak jsi? Pomozte mi najít Jonatána! Když tady ten pán spadnul, tak jsem si přitiskla klec k sobě a dvířka se přitom musela otevřít a já si toho nevšimla a Jonatánek mi v tom zmatku někam utekl!“

„Pane bože!“ lekl jsem se, zacouval zpátky do skladu a pohlédl na mrtvého potkana ve své ruce, „snad

tohle není Jonatán?“

Odpovědí mi bylo zaječení paní Hejlíkové. „Támhle, támhle je ta krysa,“ ukazovala pod protějšší židli, „chyťte si ji, já se krys hrozně bojím!“ Vyskočila na židli a pudlíka přitáhla k sobě.

Paní s potkanem se urazila. „Jonatánek není krysa,“ vykládala, když se natahovala pod židli, kde se vystrašeně krčil. Podařilo se jí ho chytit a zavřít do klece.

Konečně jsem mohl vyjít ze skladu na dvůr a zpět do ordinace. „Prosím, pojdte dál,“ požádal jsem paní Starou. Jejího jezevčíka, který měl problém se zády, jsme pak ve vedlejší místnosti připojili na kapačky a paní Stará k němu vešla, aby u něj počkala.

Požádal jsem Péťu, ať zavolá z čekárny dalšího klienta. Hned nato se ozval od kapaček rachot a dunivá rána zcela shodná s tou, při které spadl ze židle pan Fábera. Zvuk ale nedoprovázel příval smíchu. Doprovázelo ho zaječení a proud nadávek.

„To je skandální!“ obořila se na nás paní Stará, když jsme ji přiběhli zvednout z trosek ten den už druhé rozsednuté židle. „Co to tady nabízíte lidem za židle?! Normálního člověka neudrží, nohy mají jak párátka! Takový posezení je nedůstojný a neodpovídá požadavkům na lepší kliniku, za jakou se vydáváte! Proč tu nemáte křesla?!“

Paní jsme oprášili a trosky odklidili. Vedle jsem si pak posteskl: „Jak vidíte, lidé jsou různí. Někdo vám rozsedne židli, zasměje se tomu a omluví se, druhý vám za to samé vynadá. Asi budeme muset pořídit pár židlí pro psí doprovod o velikosti XXL. Každopádně si ale myslím, že dneska jsou nějaké skvrny na slunci!“

Den pak už naštěstí plynul bez podobných příhod. Až k večeru zazvonil telefon. Zdeňka hovor vzala a pak mi řekla: „Navečer se u nás zastaví paní Kášová s Hasanem na očkování.“

Vzal jsem to na vědomí. Pitbullteriéra Hasana jsem dobře znal. Byl to bezproblémový pes a chodil na veterinu strašně rád. Pokaždé se s námi radostně vítal a dobře si pamatoval, kde je v ordinaci umístěna dóza s psími bonbónky. Bez odporu si nechával dělat potřebná ošetření i vyšetření. Jediné, čeho se bál, byla injekce.

Navečer byla čekárna prázdná. Vyšel jsem ven, abych si protáhl záda a nadýchl se čerstvého vzduchu. Péťa se Zdeňkou si odskočily na kávu, a tak jsem za sebou přivřel dveře ordinace, které byly ještě chráněny železnou mříží. Jen jsem to udělal, vřítel se do dvora nedočkavý Hasan. Štěkl na pozdrav, proletěl kolem mne jako blesk a hnál se rovnou k pootevřeným dveřím, které si chtěl drcnutím otevřít dokořán, aby byl

co nejdříve u dózy s bonbóny. Drcnul tak prudce, že mu celá hlava až po plece proletěla mříží. Zacouval, ale zpátky to nešlo. Zůstal zapasovaný do mříže jako v pasti.

Přiběhla jeho paní, přišly Zdenička s Péťou a zkoušeli jsme psa vyprostit. Bezvýsledně! Nešlo nám na rozum, jak se mu podařilo prostrčit hlavu mezerou, která byla užší než šíře jeho hlavy. Pokoušeli jsme se mříž roztáhnout. Marně! Hasan se odrážel zadníma nohama, kňučel a táhl hlavu dozadu, až měl oteklé uši. Zbývala už jen poslední možnost: sehnat řemeslníka, který by mříž přepiloval. Ale do té doby budeme muset Hasana uspat, aby si ještě víc neublížil. Požádal jsem Zdeňku, aby přinesla uspávací injekci. Protáhla se do ordinace a hned se vracela s injekcí. Hasan zahlédl, že se jehla blíží k jeho noze, zařval, zakroutil hlavou a najednou byl volný. Všichni jsme si oddechli a odměnili osvobozeného vězně hrstí psích pochoutek. Byl tak vystresovaný, že jsme se rozhodli odložit očkování na další týden.

Rozloučili jsme se s paní Kášovou a já se podíval na hodinky. „Budeme končit, myslím, že dneska toho máme všichni dost.“

Z ulice k nám dolehl zvuk brzdícího auta. Vrata na dvůr se rozletěla a pán, který k nám běžel, volal: „Řek-

něte mi, na co chcíplo moje prase!“

„Kde ho máte?“ zeptal jsem se.

„V autě,“ odpověděl.

Kývl jsem na Péťu: „Běžte se na to prase podívat.“

Vrátila se dřív, než jsem čekal, s vykulenýma očima. „Představte si, že ten člověk měl na zadním sedadle půlku očištěného prasete! Věřil byste tomu?“

„Věřil. Jednou se mi stalo něco podobného. Přišla ke mně paní a chtěla vědět, na co jí zašla husa. Když jsem se chtěl na husu podívat a určit, co jí asi bylo, vytáhla paní z tašky oškubanou a vykuchanou husu, jen ji položit na pekáč. Povídala, že mi chtěla usnadnit práci!“

Zdenička vyšla z ordinace, už připravená k odchodu. „Někdy si myslím, že kdybych byla ošetrovatelkou v blázinci, měla bych klidnější zaměstnání!“

Perličky z veteriny

Facelift

Na dvou pánech, kteří se jednoho dne ocitli na lavici v mé čekárně, bylo již na první pohled patrné, že patří k čtyřprocentní menšině. Oba perfektně nažehlení a upravení od kravaty až po manikúru. Jeden z nich přidržel za obojek fenu šarpeje a na mou otázku: „Co pro vás mohu udělat?“ se k ní sklonil.

„Bóbinko, drahoušku, pozdrav a podívej se hezky na pana doktora!“

Drahoušek Bóbinka si znechuceně odfrkla a odvrátila hlavu. Podíval jsem se tedy já a hned jsem viděl, co ji trápí. Trpěla onemocněním, které se označuje jako entropium, což znamenalo, že jí přepadávala oční víčka a špatně viděla. Také bylo na první pohled patrné, že i na tlamě má víc kůže, než je potřeba, a že by potřebovala upravit pysk, aby si do něj nekousala. Zkrátka – Bóbinka potřebovala ze zdravotních důvodů plastickou operaci.

Začal jsem pánům vysvětlovat, co je zapotřebí udělat, a přednášku jsem končil slovy: „Plemena, jako je francouzský buldoček nebo šarpej, pánbůh stvořil původně trochu jinak, ale člověk do toho zasáhl a pře-

šlechtit je tak, že by pak bez kosmetických úprav někdy nemohla ani přežít. Pánové, po takové úpravě bude z vaší Bóbiny zase pes.“

Oba byli mým návrhem nadšeni a pán přidržující psa mi srdečně potřásl rukou: „Pane doktore, já věděl, že se na vás můžeme s důvěrou obrátit. Božítku, říkal jsem hned tady Rudánkovi, že na vaši krásnou a vyhlášenou kliniku se můžeme spolehnout! Vid', Rudánku?“ obrátil se na vedle stojícího přítele.

Rudánek se zářivě usmál a přikývl: „Jistě, Fanánku!“

Operace se podařila a pánové se s mnoha pochvalnými slovy a poděkováními rozloučili.

Uběhlo půl roku a pánové Rudánek a Fanánek seděli v čekárně zas. Rudánek držel Bóbinu, Fanánek přidržoval fenu šarpeje, kterou jsem neznal a na kterou Bóbina výhrůžně hleděla, protože v ní nejspíš cítila konkurenci. Jakmile jsem vešel do čekárny, oba pánové vyskočili, aby se mohli se mnou vřele přivítat.

Pak mě pan Rudánek popostrčil k novému psu: „Pane doktore, to je Jůlinka. Fanánek ji koupil Bóbince, aby taky měla přítelkyni. Ale Bóbinke se na Jůlinku mračí. Asi se jí nelíbí, jaké má pytle po očima. Pane doktore, udělejte Jůlince také facelift, aby se na ni Bóbinke přestala mračit!“

Jak páchne skunk

„Doktore, Grand už se zase vozí po zadku!“ hlásil mi pan Koděra, který ke mně už nějaký ten pátek chodil s křížencem vlčáka a vlkodava.

„Dobrá, pojdte dál, vyčistíme mu zase anální žlázy,“ řekl jsem a ustoupil ze dveří, aby mohl pan Koděra vejít se psem do ordinace. „Ale doporučoval bych vám, vzhledem k tomu, že se mu ucpávají často, je vyoperovat. Děláme to běžně. Když to neuděláte, mohl by mít Grand později problémy.“

Pan Koděra se rozhlédl po ordinaci, kde sestřička právě vzhledem k nadcházejícímu ošetření otvírala okno, a zavrtěl hlavou: „Já nevím, doktore, nebylo by lepší s tím radši vyjít na dvůr? Posledně to bylo pěkně hustý! Páchlo to tu tak, že byste mohli učit mladý tchoře smrdět. Řek bych, že jste museli větrat pěkně dlouho.“

„Kdepak na dvůr! Je to sice pěkej smrádek, ale když něco ukápne na zem, můžeme to uklidit, vytřít. Na dvoře by to šlo vytřít špatně, bylo by to cítit mnohem delší dobu. Tady už jsme na to zařízený, pane Koděra. Vytřeme, vyvětráme, případně použijeme nějaký ten sprej,“ vysvětlovala sestřička.

„Tak mi teď Granda pěkně přidržte,“ požádal jsem

a naklonil se k psovi.

„Hódnej pejsek! Hodnej! Drž! Jé!“ vykřikl pan Koděra, když se mu Grand vysmekl.

Dostal jsem plný zásah, který mi pokropil plášť odshora dolů. Rychle jsem ho se sebe stáhl a podával ho sestřičce se slovy: „Honem to hodte někam do kýblu a nalijte na to Savo.“

„Ježíšmarjá, doktore, nezlobte se! Já jsem takový nešika! Ani nevíte, jak mě to mrzí!“ omlouval se pán.

A byl z toho tak rozhozený, že se mu třáslly ruce.

„To nic, někdy se to stane. S takovou nehodou musí každý zvěrolékař počítat. Pravda, je to silnej pach, ale je to nic proti tomu, když vás postříká skunk,“ snažil jsem se ho uklidnit.

Zabralo to.

„Vás postříkal skunk? Kde jste k němu přišel?“ chtěl vědět.

„Nepostříkal mě, ale kamaráda. Ale teď mi zase Granda podržte, zkusíme to znovu a já vám to pak povím,“ řekl jsem, a když jsem viděl, že pevně svírá Grandovu hlavu mezi koleny a ještě ho drží za kůži na kohoutku, dokončil jsem vyčištění.

„Tak, a je to!“ vydechli jsme oba a já si myl ruce.

„A vy mi honem povězte, jak to bylo s tím skunkem!“ pobízel mne pan Koděra, jako by se bál, že o slí-

bený příběh přijde.

„Stalo se to v Argentině. Byl jsem tam s kamarády na dovolené. Vraceli jsme se z jednoho ostrova, kde jsme se byli podívat na velryby, lachtany a tučňáky. Jeli jsme v taxíku, když tu najednou Luboš Palkovič, jeden z těch kamarádů, zařval na řidiče, ať zastaví. Auto ještě pořádně nestálo, ale Luboš popadl foťák, rozrazil dveře a řítí se ven ke křoví u cesty. A my ostatní zahlédli skunka, jak prchá přes cestu do křoví jak do exilu, ve kterém by žil až do doby, než bychom odjeli. Luboš je vášnivý fotograf zvířat, a tak pobíhal okolo toho roštít a všemožným způsobem se snažil skunka dostat ven, aby si ho mohl vyfotit. A pak ho nenapadlo nic lepšího, než ulomit kus klacku a začít v křoví šťourat. Jenže místo aby skunka vyhnal, jen ho vydráždil. Z křoví vyletěl proud aerosolu a ohodil Lubošovu bundu slušnou dávkou pižma. Přesto fotku udělal, ale když se vrátil do auta, málem nás ta vůně zabila. Řidič beze slova vytáhl nějaký sprej a začal na Luboše stříkat. To už jsme nemohli vůbec dýchat a málem jsme se zadusili. Nejhorší na tom bylo, že bunda nešla vyprat ani vyvětrat a jinou Luboš neměl. A bez bundy by tam zmrzl. Trpěl, a my s ním, po celý zbytek dovolené. Taký nechtěl přiznat, že si počínal nerozumně, a tak jen říkal: ‚Vždycky jsem toužil poznat, jak páchne skunk, protože se